

## EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

**Cavit BİNBAŞIOĞLU**

Bu kitap, öğretmen yetiştiren kurumlarımızda «Eğitim Psikolojisi» dersi içinde okutulan «Ölçme ve Değerlendirme» programına göre hazırlanmıştır.

Kitapta, eğitimde ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar vardır.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunca incelenen kitap, İlköğretmen okulları için **Yardımcı Ders Kitabı** olarak kabul edilmiştir.

**BİNBAŞIOĞLU YAYINEVİ**

## BİRİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Bu kitapla «Eğitim Psikolojisi»nin dördüncü cildini tamamliyorum. Kitap, «Ölçme ve Değerlendirme» alanındaki temel fikirler dikkatle seçilerek hazırlanmıştır. Kitabın yazılış tekniği de bundan önceki ders kitaplarıma uygundur. Derslerini birinci kitapta açıklanan metoda uygun olarak geliştiren değerli meslektaşlarımla bu kitabıma da ilgi göstereceklerini ümit ediyorum.

Kitapta her bir ünite veya konu, öğrencilerin kolaylıkla anlayabileceği bir açıklıkta ifade edilmiş, özellikle her fikri açıklayıcı nitelikte olan örnek ve şekillerden yararlanılmıştır. Bu arada, öğrencilerin bizzat yaparak ve yaşayarak öğrenmelerine imkân vermek için, bazı konularda, o konu ile ilgili olarak ödevler de verilmiştir. Öğrencilere oldukça güç gelen «Ölçme ve Değerlendirme» dersinin kitapta açıklanan metotla öğretilmesi, onların bu dersi daha kolay ve daha etkili bir şekilde kavramalarına hizmet edecektir. Esasen kitap, tamamıyla uygulamadan çıkmıştır.

Kitapta, özellikle öğretmen için gerekli olan bilgiler üzerinde durulmuş, öğretmen adayları derin istatistik bilgileri ile karşılaştırılmaktan sakınılmıştır.

Kitabı okutacak değerli meslektaşlarımla, okuyacak öğretmen adayı arkadaşlarıma başarılar dilerim.

Bursa, 25.VI.1965

Cavit BİNBAŞIOĞLU

## İKİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Bir meslek kitabı için kısa sayılabilecek bir zamanda kitabın ikinci baskısını yaptırmanın sevinç ve heyecanını duyuyorum. Bundan dolayı değerli meslektaşlarıma derin teşekkürlerimi sunarım.

Kitap, bir öğretmenin derslerle ilgili değerlendirme çalışmalarına ve eğitim araştırmaları ile ilgili ihtiyaçlarına cevap verecek bir nitelikte hazırlanmıştır.

Az sayfalar içinde ölçme ve değerlendirmenin temel ilkeleri verilmeye ve konular uygulanmış örnekler üzerinde açıklanmaya çalışılmıştır. Kitabın bu baskısında —ufak tefek düzeltmeler dışında— değişiklik yapılmamıştır.

Değerli meslektaşlarıma ve öğretmen adaylarına uygulamalarında tekrar başarılar dilerim.

Ankara, 5.XI.1970

Cavit BİNBAŞIOĞLU

# İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Önsöz .....	3—3
<b>I — Ölçme ve Değerlendirme - Genel İlkeler .....</b>	<b>5—11</b>
1. Ölçme kavramı ve başlıca ölçmeler .....	5—7
2. Ölçmenin eğitimdeki fonksiyonları .....	7—9
3. Değerlendirme - Ölçme ve değerlendirmede temel ilkeler ...	9—11
<b>II — Testlerin Çeşitleri ve Genel Özellikleri .....</b>	<b>12—21</b>
<b>III — Testin Planlanması .....</b>	<b>22—23</b>
<b>IV — Öğretim Testleri ve Bunların Hazırlanması İle İlgili Esaslar ...</b>	<b>24—34</b>
1. Kompozisyon tipi testler .....	24—26
2. «Hatırlama» tipindeki testler .....	26—28
3. «Tanıma» tipindeki testler .....	28—32
4. «Problem çözme» tipindeki testler .....	32—32
5. Testin düzenlenmesi .....	32—34
<b>V — Testin Uygulanması .....</b>	<b>35—37</b>
1. Testin uygulama yerinin özellikleri .....	35—35
2. Test uygulama yerinde yapılacak işler ve iş bölümü .....	35—36
3. Test uygulama yerinde bulunması gereken araç ve gereçler	36—37
4. Gözcülerin ve Test Uygulayıcıların Görevleri .....	37—37
<b>VI — Testin Puanlanması .....</b>	<b>38—40</b>
<b>VII — Test Puanlarını Değerlendirme Şekilleri .....</b>	<b>41—48</b>
1. Gruplaşmalara göre not vermek .....	42—43
2. Seri genişliğini verilecek not adedine bölmek suretiyle not vermek .....	43—44
3. Yüzdeler metoda göre not vermek .....	44—45
4. Formüle göre not vermek .....	45—48
<b>VIII — Temel İstatistik Bilgileri .....</b>	<b>49—68</b>
1. Seri nedir? .....	49—49
2. Merkezî ölçüler (Gruplanmış ve Gruplanmamış Serilerde)	50—54
3. Gruplanmamış ve gruplanmış serilerde dağılım ölçüleri (Serigenişliği, Dörtlük kayma, Ortalama kayma, Standart kayma) .....	54—59
4. Grupları mukayese etmek .....	59—59
5. Ortalama, Ortalama kayma ve Standart kaymanın kısa yolla hesabı .....	59—65
6. Grafik çizmek .....	65—68
<b>Ek :</b>	
İlkokul V. Sınıf Yıl Sonu Matematik Testi .....	69—71
İçindekiler .....	72—72